

ปัจจัยที่มีผลต่อการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานที่ไม่พึ่งอินซูลิน
ในเขตโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านโนนหนามแท่ง ตำบลคำพระ อำเภอหัวตะพาน
จังหวัดอำนาจเจริญ ปีงบประมาณ 2562

นายบัวลา ลอยหา รพ.สต.โนนหนามแท่ง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาและทฤษฎี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และอำนาจการทำนายของปัจจัยคัดสรร (เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพสมรส ระยะเวลาการเจ็บป่วย ความรู้ การรับรู้โอกาสเสี่ยง การรับรู้ความรุนแรงของโรค การรับรู้ประโยชน์และการรับรู้อุปสรรค ปัจจัยนา ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม พฤติกรรมและ เจตคติ) ต่อพฤติกรรมการป้องกันระดับน้ำตาลในเลือดสูงของผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยเบาหวานผู้พักอาศัยและรับการรักษานในเขต รพ.สต.บ้านโนนหนามแท่ง ที่ไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ 45 คน มีผลการตรวจระดับน้ำตาลในพลาสมาจากหลอดเลือดดำหลังอดอาหารมากกว่า 140 มก./ดล. ตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป ในระยะเวลา 6 เดือนก่อนการเก็บข้อมูล การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาจากการทบทวนวรรณกรรมและปรับปรุงให้มีความเหมาะสม ตามวิธีชีวิต มีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.08 โดยใช้กรอบแนวคิด PRECEDE Model แบบจำลองความเชื่อด้านสุขภาพ (Health Belief Model : HBM) และทฤษฎีแรงสนับสนุนทางสังคม (Social Support Theory) เก็บข้อมูล ณ จุดเวลา (Cross-sectional study) จาก 5 หมู่บ้าน โดยทีม อสม.ที่ผ่านการอบรมวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วยค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอนและหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) แบบ Enter และค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรพยากรณ์ (β) แบบ Stepwise โดยกำหนดความเชื่อมั่นที่ระดับ .05

ผลการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นหญิงร้อยละ 64.4 อายุอยู่ในระหว่าง 36-70 ปีขึ้นไป อาชีพเกษตรกร ดัชนีมวลกายปกติ ร้อยละ 40 สถานภาพสมรส ร้อยละ 82.2 ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 95.6 ป่วยเป็นโรคเบาหวาน อยู่ระหว่าง 6-10 ปี ร้อยละ 22.2 และป่วยมากกว่า 21 ปี ร้อยละ 8.9 พบโรคความดันโลหิตสูงร่วมด้วย ร้อยละ 42.2 ไม่มีโรคแทรกซ้อน ร้อยละ 51.1 กลุ่มตัวอย่างมีคู่สมรส ญาติ และลูกหลานดูแล ร้อยละ 100 มีองค์ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานอยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 93.3 เฉลี่ย ($= 17.8$, Std. $= 1.302$)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง เพศ อายุ อาชีพ ดัชนีมวลกาย สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรค พบว่า ไม่มีผลต่อการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 และส่วนปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วย

เบาหวานชนิดที่ 2 ได้แก่ พฤติกรรมด้าน การดูแลสุขภาพทั่วไปและการป้องกันโรคแทรกซ้อน ด้านการรับรู้ ความรุนแรงของโรค ด้านการรับรู้ประโยชน์และอุปสรรคในการปฏิบัติตน ด้านการรับประทานยาและการ รับการตรวจตามนัด ด้านพฤติกรรมด้านการรับประทานอาหาร ด้านพฤติกรรมด้านการออกกำลังกาย ด้าน การได้รับการตรวจรักษา การมีญาติหรือผู้ดูแล และด้านเจตคติต่อโรคเบาหวาน

คำสำคัญ : โรคเบาหวานชนิดที่ 2 ปัจจัยคัดสรร พฤติกรรมการป้องกันระดับน้ำตาลในเลือดสูง

การประชุมวิชาการสาธารณสุข จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2562